

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR.)
Telefon szám 16.

Felülső szerkesztő: **SÓOTHY GYULA.**
LAPTULAJDONOS
AZ ERDÉLYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Színészet—Fehérszínház.

Színészek vannak városunkban. Ezen alkalommal közülük Prohászka püspök nagyszabású beszédét a mai színészetéről:

— Nem mint sötét moralizálók jöttek össze, ugymond, akik nem akarják az élet örömeit, nem mint spanyol csizmában járó akadémikusok, nem mint színbólisták, akik inkább sejtenek valamit, de még semmit sem látnak, ném is mint futuristák, akik egyáltalán azt sem tudják, hogy mit akarnak, hanem összejöttek, hogy tegyenek valamit a művészetért, a magyar színházért, tisztaságának, szintje emelésének érdekében, mert minden igazi reformmozgalom szeretetből, tiszteletből, de sohasem a megvetésből indul ki. Ezt a mai reformmozgalmat is a színművészet iránt való szeretet és tisztelet inspirálta. A művészetben mindig a lélek vetíti ki magát: kivetíti harmóniában azt, amit meghallott és kivetíti formában azt, amit az ideálból meglesett. A művészet világában, ebben az istenadta és mégis önalkotta világban az emberi szellem a nap s mint a nap az égen reszkető sugárral, éppen úgy a művészetben az emberi lélek a szépség ihletével öltözteti bájba a világot.

A világon minden művészetet sürget s nekünk éppen olyan közünk van a szépség-

géhez, mint az igazsághoz vagy a jószág-
hoz és hogy az emberi lélek Isten imá-
dását keresi és Istenben nyugszik meg, mint
a legtöbb igazságban és jószágban, éppen
úgy a szépség kontemplációjával áhítatba
akarja ringatni a saját belső lelki világát.
A szépségnek, a művészetnek világában
teremtí meg az emberi teremtőlélek a
maga hallhatatlanságát. Egy Plató, egy
Szent Ágoston csodálatos teremtőereje
még évezredek múlva is százezreknek a
szárnyát bontogatja.

S mivel így tiszteljük és szeretjük a
művészetet, azért szeretnők, ha magas
piedesztálon állna az alapja s fáj a szívünk,
ha onnan lecsuszik. Mivel lelkesedünk a
művészetért, szeretnők, ha ezek az ideá-
lok folyton tiszta, fényt nem veszítő
ragyásban állnának a szemünk előtt, sze-
retnők, ha a színház templom volna, a
művészet temploma s ne a perverz embek
agycficamatainak lerakadóhelye, tem-
ploma a nemzeti szellemnek és ne ennek
a blazirt, dekadens nemzetközi lemondás-
nak és zürzavarnak.

A mai színház kivonta magát az er-
kölesi ideáloknak föltétlen hódolata és
szolgálata alól s senki sincs biztosítva az
iránt, hogy ha egy premierre megy, hol
sérül meg legszentebb érzésében? A tisz-
tesseges ember ma nem meri színházba
vinni a családját, a leányát és ha mégis

ottragad, a legtöbbször nem kér abból a
szellemből, amit látott, nem szeretné haza-
vinni, mert fél, hogy a színház szellemé-
vel inficiálni fogja családi szentélyének
légkörét.

Ezért nagyon helyénvaló a Fehér
Színház programja, amely a levegőt
tisztítani, a színpad szintjét emelni akarja
és az erőteljes ideálist must odaköveteli a
színházba. Mikor Fehér Színházat mond,
voltaképpen tisztességes színházat mond,
amely az erkölesi nagy elveknek és tör-
vényeknek uralma alatt áll. Tisztességes
színházra gondol, az illendőség színházá-
ra, ahol színészek és színésznők úgy vi-
selkednek, ahogy illik, ahol a színésznők
nem lábíkráikat és az alsószojnyáikat
mutogatják. Olyan színházra gondol, ame-
lyik muzeum legyen, ahol elevenen élő
szépséget lehet látni, de nem azt, amelyet
a férfiak kukkeroznak s azok a férfiak, ha
ugyanazt valaki más a feleségükkel, a lá-
nyukkal tenné meg, nyomban revolver-
hez, kardhoz és párbajhoz nyulnának. Fe-
hér Színház alatt ő nem valami sajátá-
gos, külön színházi vagy irodalmi irány-
zatot ért. Lehet valaki akár a régi görög
iskolának, akár az új, ötletes irányzatnak
a híve, lehet idealista, realista, szimbolista,
kubista avagy futurista, csak piszok ne
legyen, amit ír. Ez az ő követelménye.

Az irodalomban, tehát a színi iroda-

A mélyenjárók.

Irtá: Gyopár.

Másnap reggel György elment atyjá-
val. Jó erősen öltözött munka-ruhákba.
Vigan ment, mert különösnek tünt fel
előtte a bánya. Féljen? Vele van atyja.
Anyja el sem akarta engedni, mikor meg-
ölette. Kibontakozott, de az uton sem
tudta elfeledni anyjának halovány arcát,
remegő ajkait. Mintha a mindent megsejtő
anyai lélek egy delejes sugara érte volna,
egy kissé félt.

Szerencse fel! Komolyan, ünnepe-
lyesen hangzott fel e köszöntés a bányá-
szok soraiból, mellyel búcsúztak a nap-
fénytől s köszöntötték a mélységet. Bes-
zálltak a kasba, dübörögve gördült a
nagy kerék, s a kas megindult mélyebbre-
mélyebbre, mint a sötétség homályos kar-
jai mind feljebb nyulnak, eltűnik a nap-
fény, riadva pislognak a mécs lángok. Le-
értek a mélybe, tovább mentek a munka-

hely felé. A kis mécs világította a szük-
utat. Amint mentek, oldalt barlangszerű
nyílások tüntek elő, félig öltözött munká-
sok, s amint a fény izmaik és arcuk ho-
moru behorpadt részeire árnyékot vetett,
a megvilágított részek vöröses fényben
élesen váltak ki a sötét háttérből. Néme-
lyik állt mozdulatlanul, mint egy szobor.

Hallgatagon ment György atyjával,
csak néha riadt meg s simult hozzá, mikor
nagyot roppant a derékvastagsága átlós
gerenda fejük fölött. Ott terpeszkedett
minden oduban a sötétség, csönd minden-
hol, csak ha megállottak, hallatszott min-
denüinen tompa zakatolás, a munka zaja.

Nem volt egyedül, de ha néha oda-
tekintett a néhány pillanatra megvilági-
tott mélyedésekre, a sötéten felcsilán-
ó szénre, úgy gondolta, hogy egy óriás
szörny van itt számtalan sok karral. Nem
mert hátranézni, hátha szembe találja ma-
gát valakivel.

Betértek valahára egy mellékuton és
elérték atya munkahelyét. Egy szobányi

nagyságu tér volt, alul-felül, minden olda-
lon sima szén vastag gerendákkal kibé-
lelve. A többi munkás is felakasztotta a
mécsest, levetették a felső ruhát, minde-
nik szembeállott a szénnel csakánnyal és
füröló kezében.

— Fiam, szólt oda fiához Ádám —
nézd milyen nagy ára van a kenyérnek.

Lassankint finom szénpor csillogott a
rőtifényű levegőben. Leszállott arcukra,
megülepedett az arc barázdáin, a verejték
pedig lassan folyt le a homlokon. Amint
nézte György e fáradságos munkát,
megakadt szeme a szénfalakon, nem
tetszett a komorságuk, mintha fenyegető-
leg néztek volna reá mint megszenesedett
s eltorzult néma óriás arcok, mint mozdul-
atlan bosszu, a megzavart szellemek meg-
testesítői. Nem tudta, nem akarta tovább
nézni, el is unta a dolgot beszéd nélkül.
Gondolta, kimegy a munkahely nyílása
elő; atyja nem nézett oda s lassan a nyí-
láshoz ment. Kíváncsian nézett szét; de
alig egy lépésnyire kezdődött a sötétség.

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák,
zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

lomban is van mindenféle szertelenség és eltévelyedés. Az életnek piszokága beleloccsan a színházba, hiszen a francia forradalomban beleloccsant még a templomokba is. De legyen minden színháznak programja a mély, nagy és fontos ideálizmushoz való ragaszkodás. S ahol a művészet csak képet rombol, csak ideált rombol, ahol a színművészet rácsófol a leg-erkölcsösebb idealizmus programjára, az többé nem művészet, az olyan színház söprire való s ha ez sem segít, hát kényszerzubbonyt rá!

A Fehér Színház ne legyen gyöngé moralizáló előadások színháza, gyerek-színpad avagy kolostori lányoknak, apácákknak a színpadja. Legyen azon a színpadon erőteljes élet és alakítás, legyenek jelenetek, amiket az élet produkál, ráereszthetjük arra a színpadra akár a démonokat is, csak az a fontos, hogy az az előadás le ne rántsón a sárba, hanem az erőteljes élet erőteljes kifejlődését szolgálja. A Fehér Színház muzsája ne legyen vérszegény leány, sápkóros leány, hanem legyen az tiszta leány. Tiszta, mert megmosakszik s nem gyűröttarcu és blazírt.

Babona lenne azt hinni, hogy éppen csak a dekadens, a perverz zsenialitás tud szépet, nagyot és feltűnőt alkotni. Ezt különösen a magyar társadalomban kell hangoztatni, amelynek régi ideális irányzata a közéletben épp úgy, mint a művészetben kezd letűnni. A magyar társadalomra nézve éppen erről az oldalról nagy veszedelmet lát. Kulturánk ma is alacsony, a munkakedv nálunk nem szenvedelem, a nemiség, a szexualitás az valami tultengő érzés az emberi szellemek érdeklődésében, nálunk a családi élet, a családi összetartozás kötelékei foszlandóban vannak és egy ilyen társadalomban az erkölestelen színház a legrosszabb szolgálatot teszi a nemzeti irányu fejlődésnek. Ebben a dekadens társadalomban tehát a keresztény és magyar nemzeti geniushoz legna-

gyobb szolgálatot tennők, ha a színművészetben az ideális irányt hangoztatnók s így a régi tradícióknak érvényt és ezáltal a magyar nemzetnek erkölcsi haladást és boldogulást biztosítanánk.

A magyar színészetnek az a baja, hogy üzletre, spekulációra dolgozik, arra vigyáz, hogyan csalja ki a közönség zsebéből a pénzt s cserébe kielégítést nyújt a nagytömeg alacsony szenvedélyeinek. A művészet nem arra való, hogy a közönség azt a trágárság szintjére lehuzza, hanem ellenkezően, hogy emelje a közönséget. Mert a közönség három osztályba oszlik. Vannak, akik a színházba bevisik a lelküket, ott élvezni akarnak, másik része nevetni akar, mulatni akar és azért jelenik meg a színházban, a harmadik rész pedig a nagy tömeg, az legelni jár.

Nekünk biztosítanunk kell a színművészet előkelőségét és méltóságát s rá kell kényszeríteni a tisztaság útjára. Horáciusz azt mondja egy helyen, hogy a piktoroknak és a költőknek minden szabad. Szabad, de csak az észszerűség és a valószínűség határára belül, az ideális, nagy nemzeti haladás keretében és korlátai között. Ha a kutakat fertőzni nem szabad, a szellem életforrásait sem szabad megmérgezni.

Ez nagyjában a Fehér Színház programja. A kijelentés nem nagyon biztató, de a küzdelmet mégis meg kell indítani. Nem hisz ugyan egyhamar a Fehér Színház megnyitására, de amikor az ideálizmust akarjuk bevezetni a színházba, amikor a magyar színészet becsületét akarjuk megvédeni, annak szintjét emelni, voltaképpen kötelességet teljesítünk. Az akaráson azonban kevés, itt szükség van együttérző, ideális, közös nagy tettekre is és ezek a tettek becsületére válnak mindnyájunknak.

A Prohászka szavaival hirdetett törekvések a nemzeti geniushoz fakadó energiákat jelentenek, amelyek visszhangot kell, hogy ébresszenek a magyar ke-

művészi kultúrát megbecsülő társadalom tagjaiban valláskülönbőség nélkül. A hívó protestánsok vezérorgánuma a Protestáns Egyházi és Iskolai Lap a Fehér Színházról, Prohászka szózatának visszhangjaképpen, a többek között a következőket írja:

Lapunkban többször fakadtunk ki a színházak elfajulása ellen s nem egyszer mutattunk rá arra a szomorú körülményre, hogy mennyire szertefoszlott Schiller álma, aki a színházakat még „Moralische Anstalt”-oknak tudta nevezni. A színház ma már csak akkor lehet az, ha vagy a vezetője, vagy a vezetői igazi erkölcsi ideálokat tűznek ki maguk elé s nem a zsebéiket tekintik, hanem azt az óriási erkölcsi hatalmat, amellyel a kezükben levő színház által a társadalmi rétegekre befolyást gyakorolhatnak. Hogy ilyen ideális-ták a magyar viszonyok, a magyar közállapotok és speciálisan a budapesti légkörben nem tudtak még eddig előállni, az, sajnos, nagyon is természetes. A hitetlenség és erkölestelenség nagyobb tombolására s a keresztény erkölcsi öntudat nagyobbarányú fölbredésére volt szükség, hogy a Fehér Színház eszméje nálunk felvetődjék. Tekintet nélkül a mozgalom megindítóira, a nagy, közös keresztény érdekek közös védelmezésére való elhivatottság érzetében örömmel üdvözöljük ezt az eszmét. Prohászka püspök ragyogó beszéde minden felekezeten felül álló egyetemes keresztény gondolatokkal volt telve. Benne a különböző igazságok különböző színű drágakövei egymásra halmozva szinte egymást homályosították el fényükkel s erejükkel.

A patronátus kérdése.

Irta: dr. Szekeres József.

A múlt év tavaszán tartott koronagyűlésünköm bátor voltam felhívni a főtiszt. koronagyűlés figyelmét amaz aggodalmat keltő tapasztalatomra, hogy a kegyuri terhek viselésében a községekben vonako-

Abba nem szeretett nézni, mert mintha megelevenednék a némaság, ha sokáig nézi.

Éppen vissza akart lépni, midőn majdnem végtelen távolságban tüzzekéren lobogó lánghajjal tüzes szemmel rohanva közelgett a rém. Sem szólni nem tudott, sem mozdulni; csak mereven nézte a közelgő tüzet s a közelgő halál ereje alatt lenyügözötten várta a közelgő pillanatot.

A pillanat elérkezett.

A tűz felkapta Györgyöt, vitte, égette s a fiatal testet egy kanyarodónál odavágta a falhoz s tovaszárgaldott, mint egy lobogóhajó örült tűz ember. György lehullott a földre összetörtén, megégyve eszméletlenül. György atyja épen jókor ugrott ki, hogy őt is magával ne ragadja a bányatűz, s elég későn, hoi fiát elveszítse. Gondolta a közelgő süvöltésről, hogy bányalégrobbanás történt s mint a föld felzabardult szellemei iramlanak végig a tárnán — de hol van György — kirohant, de már előtte rohan a tüzes levegő. E lobogó sórényű tüzes szörny csak az összetört testet hagyta ott. Tehetetlen haragjában öklével utánafejegetett a tűznek, megátkozta a mélységet, e halál tanyá-

ját. — Fia sírját. A többi munkás könnyes arccal állott az apa mellett, s némelyik átkozta a sorsot, mely az ő életük első útját ide a mélybe vezette; ki védi hát meg őket itt a föld alatt?

— Ne káromold az Istent — szólt oda az öreg Ádám — ki védett meg eddig, ha nem az Isten, s kibén bizod ide lenn a föld alatt, ha nem az Istenben?

Rátették a felvonó kasra. Lassan emelkedett a kas, vigyázva. Mikor felértek, ijedtt döbbenéssel vették észre az összetört kis Györgyöt a munkások. — Istenem, ilyen fiatalon.

Megszólt a halálcsengetyű!

Aggodalmasan verődtek össze első szavára a lakosok, vajjon ki halt meg, vajjon kit hoznak, s hol állnak meg?

A letakart test után ment könnyesen, összetört lélekkel az öreg Ádám. Minden anyának szívébe nyílt a nagy fájdalom, mintha az ő fia lenne ott!

... Szegény asszony!

Ádámné a csengetyűszóra elkezdett remegni, visszafojtott lélegzettel állt a szoba közepén. . . Kinek szól ma a halálharang, épen ma, mikor ő szorongva várja haza fiát? . . . Nem, nem, nem lehet hogy ő . . .

... nem is merte elgondolni tovább, csak állt sápadtan, reszkette, egy kicsiny kis reménytel . . .

A hívők elértek a házat
... Szegény asszony!

Az Isten karja.

Nem halt meg György És ezt oly természetesen találta az anya. Búcsúszó nélkül nem távozhatott el örökre. Nem volt mellette, és a mélység karjai összetipták, de most fölemelte és kitartha karjait.

Harcolt éjjel-nappal a halállal és e nagy, egyedül önmagátámaszkodó nagy szeretet visszahívta a derengő életet — habár csak néhány percre is, hogy a sebesült ajkak elsusogják a búcsúszót, hogy bocsánatot kérjen a szenvedésért, amit okoz nekik, hogy szemében még egyszer felragyogjan az édes szeretet, hogy kiüljön a halálos fájdalom utolsó adója: — egy könnycsepp.

— Édesanyám nem fáj már semmi, sohasem fogok többé elmenni tőled. Milyen jó, hogy itt vagytok, azt hittem, hogy meg kell halnom, de ne engedjétek. . .

Nyugodtan lehúnyta a szemét, hisz anyai karok közt van, mosolygott, meghalt.

dást látunk. Sőt arról is van tapasztalatom, hogy a kegyuri terhek viselését a községek a képviselőtestületi gyűléseken határozottan megtagadják, ama kategorikus kifejezéssel, hogy ők nem patronusok.

A mult gyűlésen hangoztatott ezen tapasztalataim alapján a főtisztelendő főesperes urtól ama megbízatást kaptam, hogy a mai korona gyűlésen ismertessem a kegyuri kérdést.

Mélyen tisztelt koronagyűlés. Midőn én e megbízásnak eleget tenni akarok: nem tekinthetem feladatomnak, hogy belemerüljek a kegyuri kérdés ismertetésébe mert hisz ez sok időt venne igénybe, de meg a koronagyűlés minden tagja előtt ismeretes is.

Az én feladatom ma csak az lehet, hogy a kegyuri kérdés kapcsán rámutassak a mi — tehát a székhelyföldi parochiák speciális helyzetére, s ebből a szempontból világosítsam meg a kérdést s tegyem meg idevonatkozó javaslatomat.

Azzal kezdem, hogy nálunk a patronus — kegyuraság kifejezés a Kánonjogi kegyurasággal szemben valóságos paradoxon — a tartalom legkevésbé — talán egyáltalán nem fedi az elnevezést.

De hát édes Istenem! kegyesség-e az, ha az Ursten dicsősége és a vallás céljaira a község ép azzal a lélekkel adja a szükségeseket — mint a minő lélekkel adják a kepeket az egyesek! Uri dolg-e az, ha egy istálló-zárért, vagy egy pak drótszegért évekig kell veszekedni az illetékes tényezőkkel.

Nem kegyuraság biz ez, hanem amolyan agyonprotegálás, amelyikben sem az Urstennek nincs öröme, sem pedig a vallásos életnek nincs belőle haszna.

De hát hogy is lehetne másképp, mikor ez az egész kegyuraság semmi más, mint a kényszeredett kepefizetés; a különbség csak az, hogy míg a kepe az egyeseket sújtja, addig az ugynevezett kegyuraság a komunitást — de végered-

S az anyai kar, s az anyai szív? . . .

Lenyúlt az Isten karja, felvitt egy mosolygó angyalt s lehozta a megtört szülői szívébe a megnyugvást, a több, mélyebb hitet a — Gondviselésben.

E nép küzdő karral él a munka völgyében. Veszélyek közt mulik el élete, hol egyedül az Isten segíthet. Ha fáj is a letört életek tragédiája, ha magábarejtőzködve lelkivilága, csendes élete sejtetik, hogy át van szöve életük valami állandó megilletődéssel — mégis e sejtelmes lelkivilágnak alapérzése — egyszerű lelkük odasimulása a Gondviseléshez; csak néha ömlik szét nehéz napokban valami halk sirás, csendes zokogás a halálcsengő szavanyomán; siratása a bányász sorsnak, a mostoha életjárásnak, mely oly közel hozta a halált. De közel van az Isten, aki egyedül uralja a mélység karjait, aki ura életnek és halálnak.

Áldott anyai kéz, simogathatsz, áldhatsz, védelmezhetsz, s ha az élettel való küzdésben nem tarthatod fel a végzetet, de leesheted a végzet Urának, az Istennek közénk lenyúló karjait.

ményben az egyeseket — még külön is terheli meg; amely megterhelés ott ahol erre a célra külön vagyon nincs — a mai súlyos gazdasági és megélhetési viszonyok között — valljuk meg — nem kicsinyes megterhelés.

És itt fel kell említenem, hogy jogi szempontból véve, nincs az osztó igazság keresztül vive. Nincs azért, mert amíg a nagyobb parochiákön a hívek legalább azzal tetszelegnek maguknak, hogy ők a plébánosok megválasztásába befolyanak — tehát mégis valami kegyuri jogot is gyakorolnak — addig a kisebb komunitások, bár nagyobb terhet kell hordozniok, ezzel szemben semmi kegyuri jogot nem gyakorolnak.

Hangsúlyoztam m. t. koronagyűlés, hogy ezen megjegyzésemet jogi szempontból tettem, mert azt hiszem, hogy nem csak az én, de minden parochusnak meggyőződését tolmácsolom, ha azt jelenitem ki, hogy ha a híveknek a kegyurasági terhekért más jogokat nem tudunk adni, mint az ugynevezett papválasztást — kánonjogi kifejezéssel a praesentálást — na azt hiszem, hogy ezen kegyuri jogot, a publika salus szempontjából is szívesen mellőzendőnek véleményeznök.

Nem kegyuraság tehát ez, hanem igen, igen súlyos teher, s ép ezért sem nem csodálkozom, sem rossz néven nem veszem a községektől, ha húzódoznak, vagy ép menekülni akarnak tőle! Elég baj egyházainkra és az egyháziakra, hogy el kell fogadnia a kikényszerített adományokat, s hogy rá van azokra utalva. S mivel rá van utalva azokra, mindaddig míg az ilyen kegyuraság helyett más segítséget nem kapunk, fen kell tartanunk ezt az egyikre sem valami kedves és barátságos viszonyt.

S amint mi legjobb szeretnők, ha nem volnánk kegyurainkra rántaiva, ők még jobban szeretnék, ha mi seha sem kérnök tőlük, vagy pláne nem kellene adniok.

Az ebbeli vonakodás, hogy most sok helyen nyílt renitenciába tört ki: két okra vezethető vissza.

Az egyik a községek birtokviszonyaiban az arányosítás és sokhelyen a tagosítás következtében beállott változás. A másik pedig az, hogy ezen jogi kérdés a kanonika vizitációk alkalmával nem nyitafotott meg, illetve nem praeciroztatott.

Ami az első kérdést illeti, mivel ez a birtok címének változtatásával más és más jogi helyzetet teremt, lényegében éri a községek patronusi kötelezettségét, legalább is látszólag.

Az arányosítás és tagosítás által a községi vagyon ugyanis átment egyeseknek (pl. urbéresek) vagy pedig a birtokosságnak a tulajdonába, ugy annyira, hogy egyik-másik községben semmi, avagy igen csekély községi vagyon maradt.

Ez a körülmény most a patronusi köteleességek teljesítésében azt a helyzetet teremtette, hogy a községek, átmenvén a vagyon a birtokosságra, a patronusi terhetet is a birtokosságra akarja hárítani.

A községek eme törekvésével kuszalodott és kuszálódik össze a helyzet, s hogy az adminisztráció gépezete teljesen

meg ne akadjon, gondoskodnunk kell a praeventiv eszközökről

A helyzet ugyanis a következő:

A község menekülni akar, okul hozva fel, hogy nincs vagyona! A birtokosság nem válfaja, de miért is válna, amikor őt erre senki sem kényszeríti, mert oly jogi intézkedés, amely őt erre kényszeríthetné ez ideig nincs. Azonban a mi ügyünk ezzel az egymásra való tologatással, különösen ott, ahol sürgős építkezések volnának szükségesegek, kátyuba jut, s ahol ilyenek jelenleg nincsenek, lehetnek, s ott megint megismétlődik az egymásra való talás.

Ezeknek megakadályozására, ez lenne a kérdés, mi volna a praeventiv eszköz. A felelet rá: Az átalakult helyzetben annak a tisztázása, hogy ki köteles hordozni a kegyuri terheket, a község-e, vagy a birtokosság, s minél fogva melyik testület jogosult a kegyuri jogok gyakorlására?

Mielőtt erre vonatkozólag javaslatomat megtenném, azt a kérdést kell felvetnem a m. t. koronagyűlésnek, hogy ott, ahol a fent vázolt körülmények fenforognak: melyik opportunusabb s a patronatusi ügynek megfelelőbb: az-e, ha a község marad a patronus, vagy az, ha a patronatusság a birtokkal átmegy a birtokosságra?

Nézetem szerint, sokkal jobb, ha a község marad a patronus, mintha a birtokosság lenne. Jobb azért, mert így csak egy jogi személlyel kell tárgyalnunk, míg a birtokosságnál, nem csak a közbirtokossággal, mint jogi személlyel, hanem azon kívül fizikai személyekkel is van dolgunk, akik közül egyik-másik nem is lakik a községben, s ezen körülmény folytán a patronusi köteleességek végrehajtásánál míg a községgel szemben a közigazgatás maga intézkedik, addig a birtokosokkal szemben sokszor kellene a bírői beavatkozást igénybe venni, s emiatt amíg a dolog végére ér — összedülhet templom, parochia és minden.

Mivel pedig a végrehajtást az esetben is a községnek kellene fogantatnia, ha a birtokosság lenne a patronus, sokkal egyszerűbb, ha maga a község, mint patronus, veti ki a terheket a birtokosokra.

Megjegyezni akarom még azt, hogy annak eldöntése, vitás esetekben, hogy ki a patronus: a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz tartozik.

Az elmondottak után a következő javaslatot terjesztem a m. t. koronagyűlés elé:

1. Tekintettel a birtok arányosítás és tagosítás által megváltozott helyzetre, azon plébániák, amelyekben a patronusi terhek hordozása körül a község és a birtokosság között controverziák volnának: hogy ezen controverziák miatt a parochialis ügyek halasztást ne szenvedjenek, tegyenek felterjsztést a püspöki hivatalhoz, kérve a Nagyméltóságú Püspök urnak a Nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál való oly irányú intervencióját, hogy a midőn patronusi kérdés rendeztetik: a patronusi jog és köteleesség lehetőleg a politikai községeknél maradjon.

2. Azon parochiákban, ahol a község-

gek megtagadnák a patronusi kötelességek teljesítését azon a címen, hogy ők nem patronusok, ezen községeknek a kanonika vizitációk által megállapított, vagy ösuton alapuló — patronusi kötelezettsége a püspöki hivatalhoz terjesztetik fel, s a püspöki hivatal láttamozása után egy-egy példányban a községeknek és a vármegyeyei, illetőleg városi közigazgatásnak küldessék meg.

H I R E K.

Személyi hír. Majláth György gróf b. t. t. szerdán elutazott. Herceg Hohenlohe Klodvigné pénteken utazott el Nagyszébenbe.

C. prépost. Öfelsége f. évi február hó 12-idekről kelt legfelsőbb elhatározásával a Szent Lászlóról nevezett szebeni prépostságot Hohenlohe Károly Egon Herceg, nagyszebeni főesperes-plébánosnak adományozta.

Egyházmegyei hírek. Körösi Géza verespataki lelkész ideiglenesen nyugdíjaztatott. Máthé József kisbácsi plébános nyugdíjba ment 33 évi lelkes és sokoldalú munkássága után. — Szöcs Albert piskitelepi káplánt főpásztorunk Verespatakra küldte lelkésznek. — Török István petrozsényi káplán Piskitelepre, Tódor László Ditróbból Petrozsényba, Súlyom Béla Nyárádremetéről Ditróba küldetett káplánnak.

P. Bangha Béla S. J. nálunk. A kath. mozgalmaknak országszerte ismert apostola jövő héten szerdán kezdi meg nálunk a diákok lelkigyakorlatát. Szerdától szombatiig kezébről est 6-kor a gimn. tornaszarnokában tart férfiakkal konferenciát.

Kütiintetés. Márton Gábor gergyó-szentmiklósi tanítót, a tanügy és a társadalmi önzetlen munkásság lankadatlan harcosát, a miniszterium 600 koronás személyi pótlék megadásával tüntette ki, mely fizetés természetével bír. Mindenütt örömet okozott ez a jól megérdemelt kütiintetés, ahol Márton Gábor hosszú és kitartó munkáját ismerik s a miniszterium is e kütiintetéssel igazi érdemet jutalmazott.

Bezáró. Gazdag munkásság egy évi számadását zárta be folyó hó 23-án a „Gyergyószentmiklósi Kath. Kör”. Mindenkinél fáj, hogy egy időre megszűntek azok a kedves előadások, melyeket lovag Fehrentheil Henrik elnök fáradhatatlan munkája szerzett a város közönségének. Ez évi előadások megszüntek ugyan, de a Kör munkája a kath. társadalomért tovább folytatódik, hiszen ezt Szabó György és Fehrentheil igazgató soha sem fogják kezükből kiejteni. Nevük összeforrt már ezzel a munkával.

Megkezdődött a nagybőjt. Hamut hintettek fejünkre hamvazószerdán, hogy megszólaljon lelkünkben az „Emlékezzél oh ember . . . megrázó intelem. Ez a komoly időszak kizár minden zajos mulatságot. Kath. keresztényeknek ezen időben nyilvános táncmulatságon sulyos bűn terhe alatt tilos résztvenni. Az egyház ezen időben táncal egybekötött menyegzőket nem áld meg. A nagybőjti szent beszédek városunkban is megkezdődtek. Az irgalmas nővérek templomá-

ban minden szerdán délután 4 órakor Balázs Ferenc kanonok-plébános magyarul, ugyanott minden pénteken délután 4 órakor dr. Vécsey J. Aurél theológ. tanár németül beszélnek. A székesegyházban vasárnaponként délután 3 órakor Wéger Lajos káplán tart magyar prédikációt.

Kérelem. Ujból kérem az illetékeseket, hogy a missziókról, lelkigyakorlatokról rövid értesítést küldjenek a misszióegylet naplója részére.

Keresztuti ájtatosság. Ezt a megható kedves és a lélek mélyére ható ájtatosságot a szent Ferenc-rendiek templomában tartják minden csütörtökön délután 4-kor.

Van okunk a magunkba való szállásra; csupa szomorú kép és jelenség! Pokolgépes merényletek — ostoba de megrendítő párbajok, bizalmatlanság és kétszínűség a társadalomban. Jellemtelenség a közéletben. Kezdve a felsőbb köröktől. Mindennek az oka ott van, hogy nincs önuralom, a fékevesztett szenvedély uralkodik. Szálljunk magunkba! A nagybőjt az önuralom megszerzésének és a szenvedély megfékezésének ideje.

Szentóra ájtatosság lesz holnap március hó elsején délután 5—6-ig a zárda-templomban. Az éneket a zárda növénydekei szolgáltatják, az imát az oltáregyleti igazgató mondja, a szent beszédet dr. Jakubek István tartja.

Érdekes röpirat látott napvilágot Reviczky Aladár tollából a mindennapi szt. áldozás terjesztésére. Címe: „Jöjjetek hozzám mindnyájan”. — Kapható a Szent István-Társulatnál. Ára 10 fillér, 100 drb. 9 korona. Melegen ajánljuk mint emléket a lelkigyakorlatok befejezésekor.

Vizsgálódjunk néha az alsóbb rétegekben. A napokban füttyürészve s borzasztóan káromkodva megy egy üzletbe egy sipirc inasféle gyerek. Mikor az ottlevő vevők egyike szájon üti az ipsét, még indignálódva fogadta a nyaklevest, hogy „neki nem parancsol”. Van egy bölcselkedő alak is a városban — kisárus az egyik „török mecsetben” üti mellét, hogy mióta a papokat (azok a szegény papok okai mindennek!) megismerte, nem jár templomba, sem gyónni. Gunyolja a templomba járókat, de azért veri a mellét, hogy „ő jó katolikus”. Csak már egyszer emberére találna ez a hős „jó katolikus”. Mennyi elszomorító jelenség az alsóbb — de a felsőbb rétegekben is.

A homoródremetei templomnak dr. Vécsey A. br. egy művészi kivitelű beteglátogató burzát, és dr. Csáki Benjamin egy szép fehér pluvialét ajándékozott.

Kedves, családias farsangi előadás volt a múlt napok egyikén a zárdában. Ott volt a főpásztor, herceg Hohenlohené, a káptalan, a papság s a bennálló növénydekek vidéki szülei. 3 Vigjátékot adtak el: a kis nagymama. A Gockellhass (németül) és a Torkos-t. Sok derült mosolygást váltottak ki a kis előadók a hallgatókból.

Népszövetségi gyűlés Zsögödön. A kath. Népszövetség Zsögödön (Csikm.) helyi csoportja folyó hó 22-én délután a község-házában értekezletet tartott. A változatos és gazdag műsort a nagy számú közönség gyakran megújuló tetszésnyilvánítás-

sal fogadta. Elsőnek szavalt Pill Erzsike V. o. t. „azután „A szántóföldek elgazosodása ellen” címmel felolvasást tartott Székedi László földbirtokos. Felolvasását élénk eszmecsere követte. Majd ismételt szavaltat és ének után Barabás Márton helyi igazgató s lelkész ismertette „A választói jogról szóló új törvény”-t. Az öszszegyűlt kisgazdák lélekzetüket visszafőjtva hallgatták az új törvényt és megbotránkozással vették tudomásul, hogy jogaikban mennyire meg vannak rövidítve. Majd amikor a választói kerületek új beosztásáról esett szó, elkecserevde hangoztatták, hogy a nemzetiségeknek való tulságos kedvezéssel a kormány kigyót melenget keblében, míg önfiainak sirját ássa. Végül az értekezlet felkérte a helyi igazgatót, hogy jogos felháborodását, egyhangu tiltakozását hozza a Kath. Népszövetség tek. igazgatóságának tudomására. A tanulságos kis gyűlés a „Hymnusz” el-éneklésével ért véget.

A Vojkuly-féle siremlékre ujjában adakoztak: N. N. 15 K; Finta Antal káplán (Kézdiszentlélek) 5 K. Főösszeg: 232 K. További kegyes adományokat kér a gelencei plébános.

Halálozás. Dr. Rejöd József ügyvéd e hó 18-án Nagyszébenben 63 éves korában szentségekkel ellátva aggkori elmékrő következtében elhunyt. A megboldogultban dr. Rejöd Tibor római papnövendékünk édes atyját gyászolja.

Dobordán Árpád Béla ny. cs. és kir. főhadnagy életének 38-ik évében február hó 24-én délután 3 órakor meghalt Segesvárt. Az elhunytban Dobordán Károly segesvári esperes testvérét gyászolja.

László Dénes róm. kath. népiskolai igazgató hosszas betegség után életének 54. tanítói működésének 34. s házasságának 24. évében Szárhegyen elhunyt.

ASzékelytársaság mulatsága. Minden tekintetben sikerült mulatságot rendezett a Székelytársaság f. hó 21-én. Ez volt a szezon utolsó mulatsága. Változatos és gazdag kabaré programmal szórakoztatták a közönséget, amely sokat tapsolt a műkedvelők gyakorlott játékaának. Volt ének, zene, vigjáték, magánjelenet, vigjelenet és minden jó volt Szekál Margitkától Szilvesánig. Ez a Szilvesán (Risner) nemcsak mint rendőri tipikus, hanem mint az egésznek mozgatója is. Ő állította össze a programot, ő tanította be a darabot, ő rendezte be a színpadot, irányított a teremben, sugólyukban, garderobban és étteremben. Meg lehet elégedve az est sikeréről, mert a közönség mindenről a legnagyobb elismeréssel beszélt. Hogy a színművészettel kezdjem a dolgot, A mogyoró volt az első a programban. Itt Pakot Ilonka, Körössy Irénke s Kasztaly Irmuska jeleskedtek a nők közül, Sándor Béla és Török Béla a férfiak közül. A hajművészen Mihelyesi, mint csavargó, Risner mint Szilvesán szórakoztatta igazán remek alakításokkal. Hasonlóképen megleptek ügyes játékkal Szabó Mariska és Kéz Andor is. Főltűnt Krzyzewszky Elluska is egy magánjelenetben; hisszük, hogy jó műkedvelő lesz belőle. Szabó Mariska s Csecsedy József énekszámainak is sokat tapsolt a közönség, utóbbi különösen Risznerne egyik

hangulatos dalával keltett nagy hatást. A leghálásabb szerep azonban kétségkívül Szekál Mihálynak jutott, aki kupléival szórakoztatta a közönséget. Elsőrangú kuplé éneklő. A közönség zugó tapssal honorálta nagy ügyességgel előadott kupléit. Ugyancsak az ő érdeme a kvartett betanítása és vezetése is. A zeneszámokat Szekál Margitka szolgáltatta s ő kísérte az énekszámokat is gyakorlott, diszkrét játékaival. Anyagilag is igen sikerült a Székely társaság mulatsága, mert körülbelül 150 koronát juttathatnak jótékony célokra. Itt adjuk a felülfizetőket:

Felülfizettek: Bervei Jónás Gyula 18 K; Tamási Áron, dr. Kóródy Péter, Gollmann József, Mayer Jenő, Friedszam György 10—10 K; Balázs Ferenc, Kovács Lajos, Zomora Dániel, Kóródy Imre, Baumann Nándor, Nemes Ferenc, Szöcs Dániel 4—4 K; Zlamál Ágost 3 K; dr. Friedmann Gyula, Király Gáspár, id. Csecskedy József, Kemény Gyula, N. N., Emödi János, Szabó Mihály, Reichert Rezső, dr. Meisels Lázár, Lőrinc János, Albert Vilmos, dr. Springer Aladár 2—2 K; Megyeri Imre, Kopac Lajos, dr. Ruzs János, Barbul László, Rákóczy Béla, Kertész Lajos, Bartha Győző 1—1 K. Összesen 140 korona.

Az Erd. r. kath. Irod. Társulat március hó 8-án délután 5 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a Városi Vigadó nagytermében. A közgyűlés műsora, amelyre a Társ. elnöksége az érdeklődő közönséget szívesen látja és tisztelettel meghívja, a következő: 1. Elnöki megnyitót mond Balázs Endre dr. elnök, p. kamarás, papnöv. int. rektor. 2. Ének. 3. Titkári jelentés a társulat évi működéséről. 4. Ének. 5. P. Velics László előadása az egyházművészet köréből. 6. Ének. 7. Pénztári jelentés. 8. Tisztujtás.

Az alkohol és a baktériumok. A közhit szerint a bor megöli a baktériumokat, s ezért a nép járványos időkben különösen szeret bort inni. Az orvosok ugyan a bornak, illetve az alkohol élvezésnek éppen járványos időkben rendkívül veszedelmet tulajdonítanak, mert az alkohol gyöngíti a szervezet ellentálló képességét, de ezt nem hiszik el. A legújabbban eszközölt bakteológiai vizsgálatok azonban a hitetlenekkel szemben az orvosoknak adnak igazat. Kiderült ugyanis, hogy a borban nagyon jól megélnek, sőt elszaporodnak a baktériumok. Munier svájci tudós erre vonatkozólag a következőket állapította meg: Ha közönséges ivóvízbe egyenlő arányban bort öntünk, a benne levő baktériumok száma tetemesen megeszappan. Egyenlő alkoholtartalom mellett a fehér bor hatása nagyobb a vízben levő baktériumokra, mint a vörösbőr. A vizsgálatok eredménye szerint a fehér borok hatására a víz baktérium tartalma átlag 88 százalékkal, a vörös borokéra pedig 74 százalékkal csökkent. Ezek az adatok tehát látszólag az alkoholisták malmára hajtják a vizet, azaz, hogy a bort. De ezek a számok közvetlenül csak a bor és víz összeöntése utáni időkre érvényes, később ugyanis a baktériumok száma ismét gyarapodik, s két-három óra múlva maximumát éri el. Ez a maximum a bor hatása után megmaradt baktériumok 96 százalékára tehető. Látnivaló tehát, hogy az alkohol igen

hathatósan előmozdítja a baktériumok fejlődését, s ha ehhez még hozzávesszük azt a veszedelmet, amelyet a borivás által okoz, hogy a szervezetet is gyengíti, akkor minden különösebb szaktudomány nélkül is megállapíthatjuk, hogy az ital nemcsak járványos időben, hanem mindenkor egészségtelen.

A mértékletességről. Mily gyakran halljuk az alkoholelleses küzdelemben azt a megjegyzést, hogy legjobb az aranyos közepet: a mértékletesség; hogy az absztinencia túlzás, épp úgy végtel, mint maga a mértékletesség. A mértékletességet mindenki elítéli, a mértékletességet mindenki dicseri, de akik legjobban magasztalják a mértékletességet, rendszeren nincsenek tisztában vele, hogy mire lehet ezt a fogalmat alkalmazni? Sőt maguk az absztinensek is gyakran követik el azt a hibát, hogy a mértékletesség vagy a mértékletenség fogalmát ott alkalmazzák, ahol arról logikusan szó sem lehet. Mértékletességről csak valamely helyes élvezet tekintetében beszélhetünk, de e fogalommal még nem dönthetjük el azt a kérdést, hogy maga az illető élvezet jogosult-e, megengedett-e vagy sem. Már pedig erről van szó az alkohol-kérdésben. Ha valamilyen élvezet létjogosultságát már bebizonyítottuk, akkor alkalmazhatjuk rá a mértékletesség fokmérőjét, addig azonban nem. Banális igazság például, hogy az evés és ivás általában megengedett dolgok. Ha valaki ezen a téren absztinens akarna lenni, az egyszerűen elpusztulna. Itt tehát a mértékletesség fogalmának alkalmazása teljesen indokolt. De sohasem dönthetjük el a mértékletesség fogalmával azt a kérdést, hogy valamely élvezet egyáltalán meg van-e engedve, vagy sem? Csak, ha az alkohol-élvezet maga szentesítve van, kerülhet szóba a mértékletesség.

Hiba tehát, ha az absztinensek, akik abból indulnának ki, hogy az alkohol, bármily kis mennyiségben elvezzük is, méreg egyáltalában vitába bocsátkoznak arról a kérdéssel, hogy az absztinencia értékesebb, mint a mértékletesség. Ez a vita elismerése annak, hogy a mértékletességnek is van létjogosultsága. Pedig a mértékletesség fogalmának az alkohol-élvezetre való alkalmazása egyáltalában helytelen. Minthogy az alkohol mindig méregként hat, épp oly kevéssé beszélhetünk mértékletességről az alkohol-élvezet tekintetében, mint az arzén vagy ópium-élvezet tekintetében. Mily nevéstésesnek tartaná mindenki ezt a kérdést: legyünk-e az arzén élvezetében mértékletesek vagy absztinensek? E kérdésre mindenki ezt válaszolná: ez butaság, az arzén méreg és ezért nem is lehet kérdés tárgya, hogy mértékletesek legyünk-e az élvezetben vagy absztinensek. Ha pedig a kérdést fölvetem, úgy ezzel már elismerem az arzén-élvezet lehetőségét. Egy méreg élvezeténél nem lehet szó a mértékletességről.

Abszurdum tehát az, ha azt mondják, hogy az alkoholabsztinencia túlzás, vagy éppen mértékletenség. Az alkoholabsztinencia egyszerűen azt jelenti: az alkohol méreg, tehát kerüljük. Ha ugyanezt mondom az arzénről, vagy az ópiumról senki sem tart tulzónak vagy éppen mértékletlennek.

Minden elfogulatlan ember tisztában van vele, hogy a mértékletesség erény, a mértékletenség pedig hiba vagy ostobaság. Mértékletességről azonban csak ott lehet szó, ahol az illető élvezet megengedett volna már kétségen felül áll. Vannak dolgok, melyeknél a mértékletesség fogalma csődöt mond. Az alkoholról tudjuk, hogy méreg. Tudjuk, hogy már kis mennyiségben is fizikailag, pszichikailag, vagy mint rossz példa károsan hat. Az alkohol élvezeténél tehát a mértékletesség kérdése szóba sem jöhet. Mint egyszer Forel mondotta: nem szabad mértékletesen hazudni, mértékletesen lopni és nem szabad mértékletesen — alkoholt inni.

Valami a „zsarnok“ magyarokról.

Ugy a külföldön, mint a hazai román lapokban a leghetetlenebb felfogás uralkodik a magyarok „zsarnokságáról“ és a szegény románok „elnyomatásáról“.

A külföld felfogását még úgy ahogy értem. Ugy gondolkozik, ahogy informálják, s ha rosszul informálják, arról nem tehet. Ha pl. Szüllő Géza, magyar országgyűlési képviselő azt írja a Reichspost egyik decemberi számában, hogy a nemzetiségi kérdés Magyarországon csak 1848. óta van s azután félre nem ismerhető tendenciával vázolja az állapotokat (a Tisza paktum igazolásaképpen), akkor a Reichspost olvasó közönségének csak el kell hinnie, amit állít. Joggal tételezi fel, hogy egy magyar országgyűlési képviselő csak ismeri a helyzetet, s elég sovíniszta bizonyára, hogy rosszabb színbe ne tüntesse fel a helyzetet a kelleténél. A külföld tehát menthető.

Hogy azonban a mi kedves hazai román „testvéreink“ is zsarnokoskodásról és elnyomatásról beszélnek, ezt az irrendista törekvéseken kívül mással magammal megmagyarázni nem tudom. Legfennebb úgy, hogy elnyomatásnak nevezem azokat a román nyelvű népiszkat, főgimnáziumokat, újságokat, egyesületeket, amelyekben úgy művelhetik nemzeti nyelvüket, érzésüket a román testvérek, ahogy épen akarják, ha elnyomatásnak nevezem azokat a törvényeket, amelyek teljes egyenrangúságot biztosítanak a románoknak a magyarokkal. Legiennebb elnyomatás az, hogy a magyarságnak Erdélyben már társadalmi uton kellett szenvedkedniök a román veszedelemmel szemben.

Ilyen körülmények között, amikor amúgy is annyi szemrehányást kell hallanunk „sovínizmusunk“ miatt román testvéreinktől, úgy véljük nem lesz időszertlenül a többek között azt a kis történelmi tényt emlíketükbe idézni, hogy azoknak a sovíniszta, zsarnok magyaroknak köszönhetik a románok első román nyomtatott bibliájukat is.

Szabó Károly, Régi Magyar Könyvtárának II. K. 45. oldalán 170. sz. alatt a következőket olvashatjuk:

Szászváros 1582.

Palia = Oszvetség . . . cyril betűs román nyelvű biblia. Az utolsó levelén áll a nyomdász Serbán diák ajánlása, melynek e könyv kiadására vonatkozó része Deusianu Miklós fordítása szerint így hangzik: „Báthori Zsigmond Isten kegyel-

méből erdélyi vajda idejében ajánljuk ezen általunk kiadott két könyvet (Mózes I. II. K.), ugymint „Bithió“-t és „Ischodl“-ot, a hirneves hősnék Geszti Ferenc zászlós urnak Magyarország és Erdély választott hadnagyának Déván, hogy ezen két könyvet szívesen fogadja addig, is míg Isten segélyével a többi könyvek kinyomatni és kiadni fognak. Nagyságos Geszti Ferenc ur egész erejéből több hozzátartozó jó embereivel együtt segítette ezen két könyv kiadását, s velők titeket román testvérek megajándékozott, azért imádkoztatok az Istenhez ő Nagyságáért”.

Ez csak egy példa a magyarok „zsarnokoskodásáról” a románok felett: ez a nyelvük konfiskálása. Így volt ez a multban, így van ez a jelenben is.

Hogy a románok másképpen gondolkoznak efelől, ez nem a magyarok felfogásának a változása, ez nem a románok elnyomatása, hanem hogy nyílt kártyából játszuunk, az ők „korekt” „nem sovinszta” „hazafias” törekvéseik, amellyel még a kákán is csomót keresnek, s csak csomót. Csak meg ne bánják egyszer.

IRODALOM.

Magyar Kultura. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. sz.) Legújabb száma most jelent meg gazdag és változatos tartalommal.

„**A Kath. Híttérjesztés Lapjai**” ez évi 2-ik februári füzeté kiválóan érdekes tartalommal jelent meg. A tanulságos és ismeretterjesztő képes havi folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 korona. Megrendelhető „A Kath. Híttérjesztés Lapja” kiadóhivatalában, Nagyvárad, Ujvárosi plébánia.

Kitünően sikerült a Regnum Marianum nagyszerű gyermeklapjának a Kis Pajtásnak most megjelent legújabb száma. Az ötletes és bájos illusztrációk gazdag sora lepi meg s gyönyörködteti első sorban az olvasót. Márton Lajosnak, a gyermekiantázia temperamentumos művésznék alkotásai díszítik és emelik a tartalmilag is gazdag számot. Krónikás Nagyapó Géza fejedelemlről, Domonkos Döme pedig a tripoliszi háborúról s a sivatagi eletről mond el tanulságos dolgokat. József Ferenc főherceg gyermekszurjáról mond el érdekes apróságokat Lónyai. Egyre érdekesebb lesz a két gyermekregénynek: Gombos Albin, Hajas Muki robinzonoskodása és G. Miklósy Ilona Árva Rózsika folytatása. Sőt maguk a kis pajtások közül is szerepel báró Liphay Mária: három rókaifőka kedves történetét mondja el közvetlen meleg hangon. Igen gazdag a Kis Pajtások tárlata. Sok ötletes vidám apróság vers és Hökköm Matyinak kifogyhatatlan, élvezetes és tanulságos póstája zárja le a kitünő számot. Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Dabjanich-utca 50. Előfizetési ár egy évre 20 szám regénymelléklettel együtt 4 korona.

Az egész világon az összes népeknél is nemzeteknél is van terjedve 23 év óta a Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé.

A Kathreiner millió és millió családnak mindennapos reggeli és oszonna itala.

Kell-e ékebben szólni bizonyíték ezen legielesebb kávépótló és pótkávé jóságára, zamata és olcsósága mellett?

Szám 7796—1913. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Julia Takaré és hitelintézet végrehajtónak Serbán György vérhajtást szenvedő elleni 100 korona tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság területén levő s a Sárdi 797 szám tjkvben A \ddagger 23 rsz. egész ingatlanok és pedig A \ddagger 2. rsz. 1988—1. hrsz. ingatlan 170 korona. A \ddagger 3. rsz. 766 sztjkvben A lapján bevezetett közös legelőből járó 165—195601 jutalék 3 kor., az ugyanottani 1093 sztjkvben A \ddagger 1 rsz. 1021—4. hrsz. egész ingatlan 110 korona, az ugyanottani 1064 sztjkvben A \ddagger 1. 2. rsz. ingatlanokból Serbán György nevén álló 32. alatt 4—40-ed és pedig A \ddagger 1. rsz. a 764 sztjkvben A lapján bevezetett közös erdőből j. 2424—640000 jutalék 48 korona. A \ddagger 2. rsz. a 767 sztjkv. A lapján bevezetett közös erdőből járó 4849—640000 jutalék 46 korona, az ugyanottani 2200 sztjkvben A \ddagger 14. 17. 18. rsz. ingatlanokból Máromé György nevén álló 35. alatti fél jutalék és pedig A \ddagger 14. rsz. 793. hrsz. ingatlan 600 korona. A \ddagger 1. rsz. 2304. hrsz. és 2305 hrsz. ingatlan 418 korona A \ddagger 18. rsz. a 766 sztjkv. A lapján bevezetett közös legelőből járó 671—195601 rész 12 korona és végül az ugyanottani 293—II. sztjkvben A \ddagger 1. rsz. 1700—3. hrsz. egész ingatlan 126 korona, tehát összesen 1583 korona kikiáltási árban elfrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1914. évi március hó 18-ik napjának délelőtti 9 órakor Sárd községben a községházánál Gyulafehérvárt a kir. tvszék tkvi hatóságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alól el nem adható. Árvezetni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt J. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. törvénycikk 170.

§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, árverési vevő pedig a bánatpénzt a Vbn. 25. §-a értelmében kiegészíteni köteles.

A kir. tvszék mint tkvi hatóság. Gyulafehérvár, 1913. december hó 11-én.

Stachó sk. kir. tvszéki albiró.

A kiadmány hitelül:
Kiss, tkvvezető.

Szám 8048—1913. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Moldován Jánosné, a Mihália végrehajtónak Altmann Lajosné sz. Sperling Katalin végrehajtást szenvedő elleni 813 korona tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság területén levő s a Borbándi 121. szám tjkvben A \ddagger 4. rsz. 260. 261. hrsz. sövényház és kert egészben 1800 korona az A \ddagger 6. rsz. 895 hrsz. szántó egészben 300 korona kikiáltási árban elfrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1914. évi március hó 28. napján délelőtti 9 órakor Borbánd községben a községházánál Gyulafehérvárt a kir. tvszék tkvi hatóságának hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alól nem adható el. Árvezetni szándékozik tartoznak az ingatlan vételárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a kelt J. M. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, árverési vevő pedig a bánatpénzt a Vbn. 25. §. értelmében kiegészíteni köteles.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság. Gyulafehérvár, 1913. december hó 16.

Stachó sk. kir. tvszéki albiró.

A kiadmány hitelül:
Kiss, tkvvezető.

Szám 7798—1913 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Julia Takaré és hitelintézet végrehajtónak Szirb Juon és neje végrehajtást szenvedő elleni 1610 korona tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság területén levő s a Gyulafehérváron fekvő s a gyulafehérvári 2021 sztjkvben A \ddagger 1. rsz. 3906—1, 3906—3 hrsz. legelő egészben 163 korona, az ugyanottani 753 sztjkvben Az \ddagger 1 rsz. 4284—21 hrsz. legelő egészben 12 korona, az ugyanottani 1470. sz. tjkvben A \ddagger 4. rsz. 4503,4504, 4505-a, 4507, 4508, 4505-b, 4506 hrsz. szántó, szőlő, szőlő, szántó, szőlő, szőlő, szántó egészben 199 korona, az ugyanottani 1812. sz. tjkvben A \ddagger 2. rsz. 4509, 4510 hrsz. szőlő, szántó egészben 126 korona, végül az ugyanottani 1110 sz. tjkvben A \ddagger 1. rsz. 3887. és 3888. hrsz. legelő és szőlőből

Szibr János fél jutaléka 251 korona kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1914. évi március hó 20-ik napjának délelőtti 9 órakor Gyulafehérvárott a kir. törvényszék tkvi hatóságának hivatalos helyiségében (flsz. 1.) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alól nem adható el. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan vételárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt. J. M. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélytani, árverési vevő pedig a bánatpénzt a Vbn. 25. §. értelmében kiegészíteni köteles.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság. Gyulafehérvár, 1913. december 11.

Stachó sk. kir. tvszéki albiró.

A kiadmány hitelül:

Kiss, tkvvezető.

Szám 459—914. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Totoján Joachim végrehajthatónak, Muntean Miklós végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telek-könyvi hatóság a végrehajtható kérelmére az 1881. LX. t.-c. 144. 146. 1474 §-ai értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 92 K 70 fillér tökekövetelés, ennek 1912. szeptember 28. napjától járó 5 százalékos kamata, az árverési kérvényért ezuttal

megállapított 17 K 30 fillér behajtása végett, a gyulafehérvári kir. törvényszék területén levő, Gyulafehérvár községben fekvő és a gyulafehérvári 1983. sz. jtkvben felvett A 71 rsz. 2102, 2104 hrsz. faház és kertből B. 7. alatt Muntean Miklós nevén álló fél jutalék 2696 korona kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Gyulafehérvári kir. törvényszék 1 szám ajtó megtartására 1914. április 22. napjának délelőtti 9 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881. évi LX. t.-c. 150. §-a alapján a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá eső ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

2. Az árverezni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított, óvadékképes értékpapirosban a kiküldötténnél letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről szóló letéti bizonyítványt a kiküldötténnel átadni és az árverési feltételeket aláírni.

3. Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett be, többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad s az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Gyulafehérvár, 1914. január 27-én.

Muntean sk. kir. tvszéki albiró.

A kiadmány hitelül:

Kiss, kir. tkvvezető.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)

egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott **reverendák** és **cimádák**, **papi civil öltönyök** előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztembe. **Mindennemű egyházi ruhák**: casulák pluvialék velumok, baldachinmok, minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi céggel úgy **szabászat**, mint **ár** és **minőség** tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltelek. 11—33—52

Költségvetés és árjegyzék ingyen!
Személyesen is megjelenek!

16* 6—52

Megbízható kath. cég!

Ruzsinszky Béla

oltárépítő

PÉCS, Tábor-utca 4. sz.

11* 9—26

Géperőre berendezett müintézetében olcsón készít bemutatott rajzok szerint oltárt, szószéket, padokat stb. Szállít teljes templomberendezést és elvállal régi oltár és szószék aranyozását és szobrok színezését.

Réz és vasbutorok, háló, ebédlő, kórház és kerti berendezések, sodrony-ágybetétek, kocsiülések, löszőr és afrikai madracok, divánok, rézkarnisok, ablak-róletták, redőnyök, mosdóasztal és mosdó-készletek, szoba klozet, fa-és széntartók, kályhaellenzők, tüzelő-készletek, ruha-fogasok, patkány és egérfogókat legutányosabban szállít:

GARAI KÁROLY

RÉZ- ÉS VASBUTOR KÉSZÍTŐ

ARAD

JÓZSEF-FÓHERCEG-U. 11.

13* 8—49

HINGER JÓZSEF

asztalos mester Gyulafehérvár.

Széchenyi-utca 10. szám (saját ház),
a Jickeli-féle vasraktárral szemben.

Tervrajzok díjtalanul készíttetnek

Készít: épület munkát, festett, mas-siv,ournéros butormunkát, portálat és boltberendezést, ugyszintén javításokat is elfogad. Szállít és lerak tölgy és bükkparkettát. Árjegyzék szerint irodai, vendéglői és ebédlő-székeket, tükröket méret szerint. Raktáron tart minden fajta fakoporsókat is.
Szolid árak.

Lelkiismeretes pontos kiszolgálás.

